

ת"פ 5151/10/19 - מדינת ישראל נגד מרעי טויל, בראא מסארוה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 5151-10-19 מדינת ישראל נ' טויל ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. מרעי טויל

2. בראא מסארוה

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד אביטל פינק

ב"כ הנאשם 1: עו"ד אלון טנקג'י

ב"כ הנאשם 2: עו"ד שי טובים

גזר דין

רקע

1. הנאשמים הורשעו בהתאם להודאתם בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירת **נשיאה והובלה של נשק ותחמושת**, עבירה לפי סעיף 144(ב) רישא וסיפא יחד עם סעיף 29(ב) בחוק העונשין, תשל"ז-1977.
2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום **25.9.19 בשעת לילה מאוחרת, נהג הנאשם 1 ברכבו בעיר טייבה כשהנאשם 2 ישב במושב לצד הנהג. באותה עת הובילו הנאשמים ברכב רובה סער מסוג M16 טעון במחסנית ובה כדורים. זאת בחלקו הקדמי של הרכב בצד של הנוסע שלצד הנהג, כשהוא נמצא בתוך מזוודה ממנה בולט קנה הרובה.**
3. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשמים הודו והורשעו בכתב האישום המתוקן והופנו לקבלת תסקיר שירות המבחן, ללא הסכמה לעונש.

תסקירי שירות המבחן

בעניינו של הנאשם 1

4. על פי תסקיר שירות המבחן, הנאשם בן 21, סיים 12 שנות לימוד ובעל תעודת בגרות. בסיום לימודיו פעל לשם קבלתו ללימודי סיעוד ובמקביל עבד בעבודות שונות. בשנה וחצי שקדמו למעצרו עבד כאחראי משמרת בחנות. תאר יחסים תקינים עם בני משפחתו וסיוע כלכלי מצדו למשפחתו לאורך השנים. **הנאשם נעדר עבר פלילי, הודה בביצוע העבירה אך התקשה בנטילת אחריות מלאה על ביצועה. מסר שביום העבירה, פנה אליו הנאשם**

עמוד 1

2 עמו קיים קשר חברי במהלך השנה שקדמה לביצוע העבירה, וביקש ממנו להסיעו לביתו. כשהחל בנסיעה הבחין בנשק שהיה בתיק. כן מסר שעד למעצרו על ידי המשטרה לא היה מודע להימצאות הנשק ברכב. הנאשם ביטא חרטה על הסתבכותו ומסר שיכול היה לפעול אחרת ולא להכניס את הנאשם 2 לרכבו כשבדיו תיק חשוד. ניסיונות שירות המבחן להעמיק בהבנת נסיבות ביצוע העבירה לא צלחו. הנאשם תאר מצוקה רגשית וכלכלית מעצם הסתבכותו בעבירה, כשמעצרו והריחוק מבני משפחתו לראשונה בחייו, קטיעת התקדמותו בעבודתו ובתהליך הקבלה ללימודים, חוסר יכולתו לסייע בטיפול באחיו הסובל ממצב רפואי מורכב הזקוק לעזרה צמודה, תחושת בושה מול בני משפחתו וההוצאות הכספיות הכרוכות בהליך הפלילי, הוו עבורו גבול ברור והגבירו אחריותו למצבו ולהתנהגותו. הנאשם שלל קיומם של קשיים לאורך השנים בתחומי חיו ושלל צריכת חומרים ממכרים. במסגרת צו פיקוח המעצר בחודש ינואר 20', הנאשם שולב בקבוצה לעצורי בית שמטרתה סיוע בהתמודדות עם קשיי המעצר והגברת היכולת לעמוד בתנאים מגבילים וכן להוות בסיס ראשוני להתבוננות על קשיים העומדים ברקע למערבות בפלילים. **הנאשם התמיד בהגעתו למפגשים הקבוצתיים, עמד בכללי הקבוצה וגילה עניין בשיח הקבוצתי. הנאשם היה ממוקד בהסתגלות לתנאי מעצרו בפיקוח אלקטרוני והשלכותיו על התנהלותו, ולא היה פנוי לבחון את דפוסי התנהלותו הבעייתיים טרם מעצרו והתקשה להכיר בבחירותיו.** נוכח מצב החירום, הנאשם לא סיים את ההליך הקבוצתי. שירות המבחן התרשם מהנאשם שתיאר תפקוד תקין במסגרות חיו השונות, כמי שעסוק בהשלכות מצבו המשפטי על עתידו, בפגיעתו בבני משפחתו והפגיעה בתדמיתו החברתית. כגורמי סיכון להישנות ביצוע עבירות מנה שירות המבחן את אופי העבירה וחומרתה, קשייו לקחת אחריות על ביצועה וקשייו לבחון את הנסיבות שעמדו בבסיס הסתבכותו. כגורמי סיכוי לשיקום מנה שירות המבחן את היותו נעדר עבר פלילי, הסתגלות חיובית למסגרות חיו, קיומן של מערכת תמיכה משמעותית, שיתוף הפעולה מצדו במסגרת צו פיקוח המעצר ובאבחון, עמידתו בתנאי שחרורו וההערכה שההליך המשפטי וחשיפת מצבו מול בני משפחתו מהווים גורם מציב גבול שמפחית את הסיכון במצבו. להערכת שירות המבחן נדרשת התערבות טיפולית במטרה לסייע לנאשם להבין את הנסיבות שעמדו בבסיס התנהגותו ולהגביר אחריותו להתנהגותו במטרה לצמצם את הסיכון ולהגביר את הסיכוי לשיקום. שירות המבחן התרשם שהנאשם מתפקד באופן חיובי במסגרות חיו בדרך כלל ואינו מאופיין בדפוסי חשיבה והתנהגות בעייתיים, כשביצוע העבירה מובן על רקע חיפוש אחר מסגרת להשתייכות חברתית, דפוס התנהגות אימפולסיבי, היעדר שיקול דעת בוגר והיעדר הכרה בחומרת התנהגותו. הנאשם ביטא נכונות להשתלב בקבוצה טיפולית יעודית ושירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם צו מבחן לצד צו של"צ בהיקף של 300 שעות וזאת תוך ביטול הרשעתו בדיון כדי לסייע לו להמשיך בתוכניתו להשתלב בלימודי סיעוד ולקדם את עצמו במטרה למנוע הדרדרות במצבו.

בעניינו של הנאשם 2

5. על פי תסקיר שירות המבחן, הנאשם בן 25, רווק, סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות. לאחר סיום לימודיו, ניסה להשתלב בלימודים במסגרות שונות אולם לא התמיד והחליף תחומי לימוד. לדבריו טרם מעצרו סיים שנה ראשונה בלימודי הוראת אנגלית והביע רצונו להמשיך לימודיו בתום ההליך המשפטי. טרם מעצרו עסק במשך שנתיים בתחום רפואה משלימה במרפאה פרטית שניהל. מתאר קשר קרוב עם משפחתו, כשמדובר במשפחה אמידה, נורמטיבית והישגית. **הנאשם נעדר עבר פלילי, לקח אחריות חלקית לביצוע העבירה, והסביר שיצא לבלות עם הנאשם 1 שאסף אותו מביתו עם רכבו, ומשעלה לרכבו של הנאשם 1 הבחין בנשק.** הנאשם התקשה להסביר את הסכמתו לנסוע ברכב בו נשק ושלל כל כוונה פלילית אחרת במעשיו. הביע צער ובושה על מעורבותו בעבירה. הנאשם ביטא כעס על הנאשם 1 שלתפסתו אחראי למעצרו ולהשלכות העבירה על מהלך חייו, התמקד במתן הסברים קונקרטיים למעורבותו בעבירה והתקשה להסביר את חריגות המעשה ביחס לאורח חייו התקין כמו גם את נסיבות העבירה, התמקד בתשובות לקוניות סביב נסיעתו עם הנאשם 1 ברכב ונמנע ממסירת מידע אודות אופי הקשר בינו לבין הנאשם 1 ונסיבות ביצוע העבירה **כשהתנהלותו בשיחות עמו התאפיינה באיפוק ובזהירות.** הנאשם תיאר תחושות בושה בעיקר כלפי בני משפחתו, פגיעה בתדמיתו החיובי של משפחתו בעיר מגוריו, כשמעצרו ובהמשך מעצר הבית בפיקוח אלקטרוני הגבירו את מצוקתו הנפשית ועל כן פנה לקבל עזרה מפסיכולוגית פרטית. לדבריו ההליך המשפטי

עמוד 2

והשלכותיו על חייו הרתיעו אותו וכיום גברה אחריותו למצבו והוא מקיים קשרים חברתיים מצומצמים ומפעיל שיקול דעת. בשלב המעצר, שירות המבחן התרשם מפער בין תפקודו התקין לבין מעצרו ולחוסר העניין שביטא בבחינת התנהלותו שקדמה למעצר, ועלה חוסר בהירות באשר לאופי הקשר שבין הנאשמים, רמת השפעתם ומחויבותם ההדדית כמו גם מהות התנהלותם המשותפת טרם המעצר. בהמשך שוחרר הנאשם ממעצר. בתקופת צו פיקוח המעצר, התרשם שירות המבחן שהנאשם מציג עמדה קורבנית ומתקשה לבחון את דפוסיו הבעייתיים וליטול אחריות למצבו וכי קשריו החברתיים עומדים בפער לערכי משפחתו, כשהוא מתמודד עם תחושת כישלון בתחום החברתי וההשכלתי ביחס למשפחתו. בסיכום התרשם שירות המבחן מהנאשם כמי שתפקודו תקין בדרך כלל, גדל באווירה משפחתית תחרותית והישגית, כשהוא התקשה להתמודד עם כישלונות ויכולות מצומצמות. התנהגותו הבעייתית מובנת על רקע קשרים חברתיים בעייתיים ותחושת כישלון. כגורמי סיכון להישנות ביצוע עבירות מנה שירות המבחן את חומרת העבירה, יכולות וכישורים מצומצמים לעומת בני משפחתו, קושי בניהול תקשורת יעילה פתוחה, כפי שבא לידי ביטוי באיפוק וזהירות בקשר עם שירות המבחן, קשיים רגשיים וקושי בקבלת אחריות מלאה על ביצוע העבירה והשלכתה על שותפו לעבירה. כגורמי סיכוי לשיקום מנה שירות המבחן את גילו הצעיר, גדילתו במשפחה נורמטיבית בעלת ערכים חיוביים, בעל מיקוד שליטה פנימי גבוה, גילוי הבנה להשלכות מעשיו ולחומרתם, עמידתו בתנאים המגבילים, הרתעה של ההליך המשפטי, מוטיבציה לשיקום חייו, באופן שחלה הפחתה ברמת הסיכון במצבו. להערכת שירות המבחן נדרשת התערבות טיפולית לשם הפחתת הסיכון להישנות התנהגות בעייתית. על רקע הנכונות שביטא הנאשם לערוך שינוי בחייו, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן לצד **עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות** ברף נמוך.

ראיות לעונש

6. **חוות דעת פסיכולוגית בעניינו של הנאשם 2 מחודש פברואר 20' (נ/1) - ממנה עולה כי הוריו של הנאשם פנו לייעוץ והערכה לנאשם עקב מצוקה רגשית שהוא ביטא. דווחו על התפרצויות זעם קשות ומצב רוח סוער, הסתגרות, כשהוא נראה עצוב ומיואש. התקיימו מתחים במשפחה נוכח אי יציבותו של הנאשם בעבודה ובלימודים בשנים האחרונות, כשהוא נהג לבלות מחוץ לבית ולקיים קשרים עם אנשים שמשפחתו הסתייגה מהם. הנאשם שיתף פעולה באופן מלא ובשיחה עמו נראה מוצף בדיבורו, מתוח וחסר שקט, והוא שיתף בפתיחות על המשבר וההליך המשפטי שעובר. להתרשמות הפסיכולוגית, הנאשם חווה חוסר יציבות בשנים האחרונות והתלבטויות לגבי עתידו, חי במשפחה הישגית ומשכילה, והוא חווה לחץ ומתח לעמוד בציפיות המשפחה, באופן שהשפיע על יחסיו עם הוריו והביא לתנודות במצב רוחו. תפקודו הקוגניטיבי תקין, מבטא מצוקה רגשית בעקבות ההליך המשפטי. תחילה הגיב בכעס ובהתפרצויות זעם קשות ולעיתים אף באליומות ובהמשך השלים עם המצב והחל להסתגר בעצמו. הוא מודע למצבו ומפגין תובנה להשלכות מעשיו, מביע חרטה ולוקח אחריות. מתאר מתח ולחץ, ירידה בתאבון וקשיי שינה וכן רגשות אשם כלפי משפחתו. עוסק לאחרונה בתכנון עתידו. מראה סימנים של מצב דכאוני, ללא תכנים אובדניים, כוונות או מחשבות אובדניות. הומלץ על טיפול רגשי ותמיכה כדי לסייע לו במשבר הנוכחי ומניעת החרפת הסימפטומים הדיכאוניים.**

7. **אסופת מסמכים בעניינו של הנאשם 1 (נ/2) - הכוללת תעודת בגרות של הנאשם, הודעת מייל המאשרת את קבלתו של הנאשם לתוכנית לימודים לתואר ראשון במדעי הסיעוד - כמתקבל על תנאי, במכללה האקדמית תל אביב-יפו מיום 6.8.19, שובר עבור שכר לימוד מחודש ספטמבר 19' (ללא אישור תשלום), ותלושי שכר מהחודשים ינואר ואפריל 19'.**

8. **מר אחמד מסארווה, אביו של הנאשם 2 - העיד שהוא רופא שיניים, המשפחה נורמטיבית, הוא גידל את ילדיו בצורה הכי ישרה וטובה, בנו רופא שיניים, בתו רוקחת, בת נוספת פיזיותרפיסטית. אשתו התמסרה לגידול ילדיהם. המשפחה שומרת חוק, מכובדת ומוקיעה אלימות. הוא מצטער על מה שקרה, והדבר הפתיע את המשפחה כרעם ביום בהיר. החליטו לקחת את העניינים לידיים, וכל המשפחה המורחבת התגייסה לשמור על הנאשם כדי שיחזור לדרך הישר. הנאשם עשה טעות. אחרי שהנאשם שוחרר כולם ישבו ושווחחו אתו. הנאשם קיבל טיפול פסיכולוגי, רוצים**

לעזור לו לחזור דרך הנכונה. הצליחו לייצב את הנאשם. מבקש את התחשבות בית המשפט בגזר הדין ושלא יוטל עונש מאסר.

טיעוני הצדדים

9. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד אביטל פינק, הערך המוגן שנפגע בעבירות הנשק הוא שלום הציבור וביטחונו. החשש הוא מפני הפוטנציאל להסלמה עבריינית. מדובר בנשק לא חוקי ולא מתועד, שעלול לעבור מיד ליד, ומוצא דרכו לידיים עוינות ולעיתים נעשה בו שימוש למטרות פליליות. בית המשפט העליון קבע שעבירות מסוג זה מחייבות תקופת מאסר ממשית לריצוי בפועל. עבירת הנשק הוכרה בפסיקה כ"מכת מדינה" ו"מכת אזור" שפגיעתה בביטחון הציבור היא קשה ועל כן מצדיקה ענישה משמעותית. מידת הפגיעה בערך המוגן היא משמעותית. מדובר בנשיאת נשק מסוג M16 ומחסנית עם כדורים. הנחיית פרקליט המדינה מס' 9.16 מתווה את מדיניות הפרקליטות לעתור בנשיאה של רובה סער למתחם הנע בין 2.5 ועד ל-5 שנות מאסר בפועל. היות הנשק טעון במחסנית ובה כדורים, ובכך שהנשק היה בקדמת הרכב, ליד הנאשמים באופן שהיה מוכן לשימוש בכל רגע נתון, מהווה נסיבה לחומרה. בעניינם של הנאשמים הוגשו תסקירי שירות המבחן, ולשית המאשימה אין מקום לקבל את המלצתם. באשר לנאשם 1, הוא התקשה לקחת אחריות מלאה ולבחון את הנסיבות שעמדו בבסיס הסתבכותו. הוא החל בהליך ראשוני ביותר של קבוצת עצורי בית, אותה לא סיים בשל נסיבות שאינן תלויות בו. כיום יש לו מוטיבציה לשיקום, אולם אין כל הליך טיפולי ממשי שעבר ומשכך אין מקום לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום. באשר לנאשם 2, המצב דומה. הוא לוקח אחריות חלקית, מציג עמדה קורבנית ומתקשה לבחון דפוסים בעיתיים. גם במקרה זה, הנאשם לא עבר הליך שיקומי ממשי ובעניינו אף לא הוצגה תכנית שיקומית, ומשכך אין מקום לחרוג ממתחם העונש. בעניינו של הנאשם 2 הוגש מסמך מהפסיכולוג המטפל, אך כל אדם שנקלע להליך הפלילי לראשונה בחייו, נקלע למצוקה רגשית ונפשית, כשיש פוטנציאל של מאסר בפועל, ואין בכך יחודיות. הרתעת הרבים והרתעת היחיד, צריכים לגבור על השיקולים האינדיבידואליים. הנאשמים נעדרי עבר פלילי, הודו וחסכו זמן שיפוטי יקר, משכך עתרה המאשימה לעונש בתחתית מתחם העונש של 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס.

10. לטענת ב"כ הנאשם 1, עו"ד אלון טנקג'י, אין מקום לטענת המאשימה שהנשק היה מוכן וזמין לשימוש או שהייתה כוונה לעשות בו שימוש. לעבירה לא קדם תכנון, ולא נגרם שום נזק. הנאשם ביצע את העבירה בשל שטות של רגע. מדובר בנאשם צעיר, כבן 21, שסיים בגרות, וכחודש וחצי טרם ביצוע העבירה התקבל ללימודי תואר ראשון בסיעוד במכללה אקדמית. הנאשם הוא בחור נורמטיבי, משפחתו נורמטיבית, אין לו כל עבר פלילי וכיום הוא עובד במפעל. הנאשם נגרר ובשל כך הסתבך. הוא בן למשפחה נורמטיבית. הנאשמים לקחו אחריות וחסכו זמן שיפוטי. ויתרו על טענות משפטיות לגבי חוקיות החיפוש. אחיו בן ה-16 סובל ממצב רפואי מורכב. הנאשם נמצא במצוקה נפשית, רגשית וכלכלית. הנאשם חש בושה, מכה על חטא, שולב בקבוצה טיפולית, והשתתפותו התאפיינה בהתמדה וביציבות, גילה עניין בשיח הקבוצתי. הקבוצה הופסקה בשל הקורונה. שירות המבחן מעריך שקיים סיכוי לשיקום וכי הסיכון להישנות ביצוע עבירות פחת, וכן שנדרשת התערבות טיפולית. לא מדובר בנאשם בעל דפוסים עברייניים, אלא אדם שנגרר. שירות המבחן המליץ על צו של"צ. יש למקם את עונשו ברף התחתון של מתחם העונש ואף לחרוג מהמתחם לקולה משיקולי שיקום. שליחתו של הנאשם לעונש מאסר, תפגע בו ובמשפחתו והחברה לא תרוויח מכך. הנאשם היה עצור לראשונה בחייו למשך קרוב לחודשיים, ובהמשך היה בפיקוח אלקטרוני ולא נרשמו הפרות. הנאשם לוקח אחריות ועושה מאמצים לחזור למוטב. יש לשקול את כוונתו להשתלב בקבוצה בשירות המבחן, לקיחת האחריות, הודאה וחסכון בזמן שיפוטי, והתנהגותו החיובית. מדובר בצעיר שעבד והיה מועיל לחברה המבקש לחזור להשתלב בחברה. אף לאור מסקנות דוח ועדת דורנר יש להעדיף את ההליך השיקומי על פני הטלת מאסר.

11. לטענת ב"כ הנאשם 2, עו"ד שי טובים, מסלול חייו של הנאשם 2 היה בנוי היטב, משפחה נורמטיבית שכוללת רופאים ורוקחים. אדם שגדל במשפחה כזו, לומד ומקים עסק לפיזיותרפיה, חווה את משבר המעצר באופן

אחר. מדובר בעבירת מיצב, ואילו היה לנאשם רישיון לנשק הוא לא היה עובר עבירה. לא הייתה כוונה לפגוע באיש, ואין לנאשם דפוס עברייני. אין מקום להחמיר בנשיאת רובה לעומת נשיאת אקדח, ואף החוק אינו מבחין ביניהם. אם הנאשם ייכנס לכלא, הוא עלול להפוך לטרף קל לעבריינים. הנאשם הלך לטיפול פסיכולוגי, ועבר הליך בשירות המבחן. אמנם, על פי רוב המשקל של הליך טיפולי בעבירות נשק הוא פחות, אך בנסיבות של הסתבכות בשל שייכות ובלבול, יש לתת לו הזדמנות. מאז שהנאשם שוחרר איש לא בדק אם הפר את תנאי השחרור, ואילו היה מדובר באדם מסוכן היו בודקים אותו. אין מקום לתת פרס למי שנותר במעצר, אלא למי שעולה על הדרך השיקומית ואף יבצע צו מבחן. אמנם מדובר בבקשה חריגה, לאור הפסיקה הנוגעת לצו השעה ולמכת מדינה, אך יש להעדיף את שיקול השיקום.

12. הנאשם 1, הביע צער על הטעות שעשה ולקח עליה אחריות. לפני שנעצר היה אחראי על 50 עובדים. בחודש ספטמבר נרשם למכללה כדי להתחיל ללמוד, וקיבלו אותו. הוא עבר בחינה פסיכומטרית. לאחר מכן אחיו התאשפז בבית החולים ועלות הטיפול הייתה 40,000 ₪. אין במשפחה מי שיכול לפרנס כיוון שההורים נמצאים בבית החולים ובגלל הקורונה הם אינם עובדים. מבקש סליחה והתחשבות כיוון שכל משפחתו סובלת.

13. הנאשם 2, הודה שעשה טעות חמורה, ציין שהוא מוכן לקבל עונש ומאוד מצטער על מעשיו. מבקש התחשבות, ומבטיח שלא יסתבך שוב בעבירה כזו ולא יסטה מהדרך.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

14. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.

הערך החברתי אשר נפגע בעבירת נשיאת נשק הוא הגנה על בטחון הציבור. נשיאת נשק חם, מסוג M16, שהוא נשק התקפי, יוצרת סיכון שהנשק יגיע בסופו של דבר לגורמים אשר יעשו בו שימוש למטרות פסולות, פליליות או ביטחוניות, לרבות פגיעה בגוף או בנפש.

בית המשפט העליון חזר והדגיש את מגמת ההחמרה בעבירות נשק השונות, ואת החומרה היתרה שבביצוען. זאת בשל הסיכון הממשי לשלום הציבור והפגיעה בערכים המוגנים של שלמות הגוף וחיי אדם. במציאות הישראלית נשק בלתי חוקי עלול להגיע לידי אחרים שיעשו בו שימוש הן לפעילות חבלנית עוינת על רקע ביטחוני, הן לפעילות עבריינית. לאור זאת, ננקטת מגמת החמרה בענישה בעבירות נשק, כך שזו תבטא באופן הולם את פוטנציאל ההרס הרב הגלום בהן. עוד נקבע כי ראוי ונכון להחמיר את מדיניות הענישה הנוהגת, זאת בין היתר כדי להיאבק בתופעה של שימוש גובר בנשק חם כאמצעי ליישוב סכסוכים. ביעור תופעת נשיאת והחזקת כלי נשק בלתי חוקיים הוא אפוא אינטרס ציבורי חשוב ותנאי הכרחי למאבק בתופעות הפשיעה האלימה לסוגיה, ויש לעשות כן, בין היתר, באמצעות ענישה מחמירה (ראו למשל, דברי כב' השופט ע' גרוסקופף בע"פ 5446/19 **מדינת ישראל נ' הווארי** [25.11.19], כב' השופטים י' אלרון ומ' מזוז בע"פ 4406/19 **מדינת ישראל נ' סובח** [5.11.19], כב' השופט ע' ברוך בע"פ 2564/19 **אזברגה נ' מדינת ישראל** [18.07.19], וכב' השופט א' שטיין בע"פ 1509/20 **מדינת ישראל נ' נבארי** [2.7.20]).

15. בחינת **מידת הפגיעה בערך המון** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא ברף בינוני. הנאשמים נשאו סמוך למושב הקדמי ברכב, רובה סער מסוג M16 כשהוא טעון במחסנית ובה כדורים. בהקשר זה יש לתת את הדעת לכך שהנאשמים הורשעו בעבירה של נשיאת נשק, אשר העונש המרבי הקבוע בצידה הוא של 10 שנות מאסר, שהיא חמורה יותר מעבירה של החזקת נשק אשר העונש הקבוע בצידה הוא של 7 שנות מאסר, ואולם מדובר בעבירה קלה יותר מעבירה של סחר בנשק. עוד יש לתת את הדעת לכך שעסקינן בנשיאה של כלי נשק מסוג רובה סער, שהיא חמורה יותר מאשר עבירה בנשק מסוג אקדח, בשל פוטנציאל הנזק הרב יותר של רובה.

16. במסגרת הסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש לתת את הדעת לכך שהנאשמים נשאו ברכב בו נהג הנאשם 1 ולצדו ישב הנאשם 2 כשבסמוך לו רובה סער מסוג M16, טעון במחסנית ובה כדורים. שני הנאשמים הם מבצעים בצוותא וחלקם היחסי שווה זה לזה - זאת על אף שכל אחד מהם, בדבריו לשירות המבחן, השליך את האחריות לביצוע העבירה על חברו. הנזק הפוטנציאלי בעבירות נשק הוא רב וכולל פגיעה בגוף ובנפש. פוטנציאל הנזק קשור לחשש מפני הגעת הנשק לידי אחרים שעלולים לעשות בו שימוש במכוון או בשגגה. בפועל לא נעשה שימוש בנשק ולא נגרם נזק. הסיבות שהביאו את הנאשמים לבצע את העבירה קשורות בין היתר לצרכי שייכות חברתית, כך על פי התרשמות שירות המבחן.

17. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשי מאסר במנעד רחב כמפורט להלן:

א. בע"פ 6347/17 מנאהד נ' מדינת ישראל (2.1.18), נדחה ערעור נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע והובלת נשק ואביזר לנשק. הנאשם קשר עם אחר להעברת נשק מהעיר שכם לשטחי מדינת ישראל בתמורה כספית. במסגרת הקשר, הגיע הנאשם ברכב למחסום בצומת תפוח, ובבדיקה נתפס רובה סער דמוי M-4 וכדורים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 20 ל-40 חודשי מאסר. הנאשם בעל עבר פלילי לא מכביד נדון לעונש של 28 חודשי מאסר בפועל.

ב. בע"פ 3336/18 מדינת ישראל נ' סמארה (29.11.18), בית המשפט העליון החמיר את עונשו של נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירה של נשיאת נשק ותחמושת. הנאשם נשא ברכבו שני רובי קרל גוסטב מאולתרים, מחסניות וכדורים. שוטרים נסעו אחרי רכב הנאשם וכרזו לו לעצור ובעקבות כך הנאשם החל בנסיעה מהירה וכשהגיע לדרך ללא מוצא - נעצר. נקבע מתחם עונש הנע בין 16 ל-40 חודשי מאסר בפועל. הנאשם בעל עבר פלילי ישן נדון לעונש של 18 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון העמיד את העונש על 24 חודשי מאסר בפועל.

ג. בע"פ 3156/11 זראיעה נ' מדינת ישראל (21.2.12), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירות של נשיאה והובלת נשק והסתייעות ברכב לביצוע פשע. הנאשם נסע ברכבו, לאחר שהסליק בו אקדח, מחסנית טעונה בכדורי אקדח בקוטר 9 מ"מ וקופסאות עם כדורי אקדח בקוטר 9 מ"מ. האקדח והתחמושת נתפסו בחיפוש שגרתי שביצעה המשטרה ברכב. הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי, אב ל-4 ילדים ומפרנס יחיד במשפחתו, נידון ל-24 חודשי מאסר בפועל.

ד. בע"פ 135/17 מדינת ישראל נ' בסל (8.3.17), התקבל ערעור המדינה על קולת העונש שהוטל על נאשם אשר הורשע בעבירה של החזקה ונשיאת נשק. הנאשם נשא תת מקלע מאולתר ומחסנית, החביא אותו בביתו ובהמשך מסר אותו לאחר. הנאשם צעיר, בעל עבר פלילי זניח. בית המשפט העליון העמיד את עונשו של הנאשם על 18 חודשי מאסר בפועל (חלף 12 חודשי מאסר בפועל).

ה. בע"פ 3632/14 אבו סבית נ' מדינת ישראל (8.12.14), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בעבירה של החזקת נשק. הנאשם נשא ברכבו תיק ובו תת מקלע מאולתר ובו מחסנית וכדור בקנה, לאחר שקיבל את התיק עם הנשק מאחר. הנאשם לא ידע על הימצאות המחסנית והכדור. לאחר שהרכב נחסם על ידי ניידת משטרה, הנאשם נמלט מהרכב עם התיק. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש שבין שנה לשלוש שנות מאסר בפועל. הנאשם צעיר, נעדר עבר פלילי,

נידון ל-18 חודשי מאסר בפועל.

ו. בע"פ 9702/16 אבו אלוליאיה נ' מדינת ישראל (13.9.17) נדחה, ברוב דעות, ערעורו של נאשם שהורשע בעבירה של נשיאת והובלת נשק ותחמושת. הנאשם הבחין באדם זורק תיק בצד הדרך, כאשר חזר וניגש לתיק הבחין כי בתוכו תת מקלע מאולתר, שתי מחסניות וקופסת כדורים. הנאשם נטל עמו את התיק והחביא אותו אצלו במשך חצי שנה. הנאשם נורמטיבי. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שבין 14 ל-36 חודשי מאסר בפועל. בית-המשפט העליון, בדעת הרוב, קבע כי גם אם היה ניתן לקבוע מתחם נמוך יותר, אין להתערב בעונש. הנאשם נדון ל-18 חודשי מאסר בפועל.

ז. בע"פ 4345/18 אבו עמאר נ' מדינת ישראל (29.11.18) קיבל בית המשפט העליון ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו בעבירות של נשיאת נשק ותחמושת, ונהיגה בקלות ראש. הנאשם מצא נשק מאולתר מסוג קרל גוסטב טעון במחסנית וכדורים. באותו יום נשא הנאשם את הנשק והובילו ברכבו, כשהוא נוהג במהירות ובחוסר זהירות. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 20 ל-48 חודשי מאסר. הנאשם צעיר ללא עבר פלילי, שולב בטיפול שירות המבחן וניתנה המלצה שיקומית בעניינו. הנאשם נדון ל-20 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון חרג ממתחם העונש משיקולי שיקום והעמיד את עונשו על 17 חודשי מאסר בפועל.

ח. בת"פ (מח' ב"ש) 54607-07-19 מדינת ישראל נ' גבור (12.1.20), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של החזקת נשק. הנאשם החזיק ברכבו נשק מסוג M16 ומחסנית ריקה במושב האחורי של הרכב. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 20 ל-30 חודשי מאסר. הנאשם צעיר בעל עבר פלילי ונסיבות אישיות מורכבות, נדון לעונש של 22 חודשי מאסר בפועל (24 חודשי מאסר כולל הפעלת מאסר מותנה).

ט. בת"פ (מח' מר') 47284-06-18 מדינת ישראל נ' חסונה (3.4.19), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של נשיאת נשק ותחמושת. הנאשם נסע ברכבו משטחי הרשות הפלסטינית לשטח מדינת ישראל כשהוא החזיק בתא המטען ברכבו רובה מסוג קלצ'ניקוב ומחסנית תואמת המכילה כדורים ואקדח ובו מחסנית תואמת. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 21 ל-48 חודשי מאסר בפועל. הנאשם ללא עבר פלילי, נדון לעונש של 22 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

י. בת"פ (מח' מר') 49416-04-18 מדינת ישראל נ' אל קרינאוי (22.11.18), הורשע נאשם על פי הודאתו בעבירה של נשיאת נשק. הנאשם נהג ברכב משטחי הרשות הפלסטינית לכיוון ישראל ואותה עת החזיק ברכבו תת מקלע מאולתר ומחסנית ריקה מכדורים. בנוסף החזיק בתא המטען של הרכב ידית נשיאה לנשק. הנשק נמצא בחיפוש שנעשה לרכב במחסום הכניסה לישראל. בית המשפט קבע מתחם עונש הנע בין 18 ל-42 חודשי מאסר בפועל. הנאשם צעיר בעל רקע משפחתי קשה נדון לעונש של 21 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

18. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), אני קובע כי מתחם העונש ההולם הוא החל מ-18 ועד ל-42 חודשי מאסר בפועל.

חריגה מהמתחם משיקולי שיקום

19. כידוע, בית המשפט רשאי לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. ככלל, הפרמטרים המרכזיים אשר ממצביעים על סיכויי שיקום הם המוטיבציה שהפגין הנאשם להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא

עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה. בהקשר זה נקבע בפסיקה כי שילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשויים להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א) לחוק. דברים אלה זוכים למשנה תוקף מקום בו מדובר באדם צעיר ונעדר עבר פלילי (ראו דברי כב' השופטת ד' ברק ארז בע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל [18.4.18]).

בנסיבות המקרה דנן, לא שוכנעתי כי עלה בידי הנאשמים להראות שהשתקמו או שקיים סיכוי של ממש לשיקומם, כפי שיובהר להלן.

20. הנאשם 1 שולב במהלך חודש ינואר 20' בקבוצת עצורי בית בשירות המבחן שמטרתה לתמוך בהתמודדות עם קשיים סביב המעצר באופן שייסע בעמידה בתנאים, ולהוות בסיס ראשוני להתבוננות על התנהגויות בעייתיות ברקע למעורבות השולית. הנאשם הגיע למפגשים בהתמדה, עמד בכללי הקבוצה וגילה ענין בשיח הקבוצתי. הנאשם היה ממוקד בהסתגלות לתנאי הפיקוח אלקטרוני והשלכותיו ולא היה פנוי לבחון את דפוסי התנהלותו הבעייתית והתקשה להכיר בבחירותיו ובהשלכותיהן. ההליך הטיפולי בקבוצת עצורי הבית הסתיים טרם זמנו נוכח הנחיות משרד הבריאות. **בקשר עם שירות המבחן הנאשם התקשה בנטילת אחריות למעשיו בעבירה והשליך את האחריות על הנאשם 2, אשר לדבריו נכנס לרכבו עם הנשק בתיק, מבלי שידע על כך. ניסיונות שירות המבחן להעמיק עמו באשר לנסיבות הסתבכותו בעבירה לא צלחו כשהנאשם נותר בעמדתו.** הנאשם שלל קשיים בחייו לאורך השנים והתמקד במצוקה הרגשית והכלכלית נוכח הסתבכותו ותנאי שחרורו. שירות המבחן התרשם שהסיכון במצבו פחת וכי הוא נדרש להתערבות טיפולית בכדי לסייע לו להבין את הנסיבות שעמדו בבסיס העבירה והגברת האחריות למצבו ולהתנהגותו במטרה לצמצם את הסיכון ולהגביר את סיכויי לשיקום. שירות המבחן התרשם מהנאשם כמי שתפקד באופן חיובי במסגרות חייו, ללא דפוסי חשיבה או התנהגות בעייתיים, כשבבסיס הסתבכותו חיפוש אחר מסגרת שייכות חברתית, דפוס התנהגות אימפולסיבי, היעדר שיקול דעת בוגר והיעדר הכרה בחומרת מעשיו. בנוסף עלתה התרשמות שההליך המשפטי סייע לנאשם להבין ולהפנים את חומרת התנהגותו והווה עבורו גבול מרתיע וכי חשיפת מצבו בפני בני משפחתו הגביר את אחריותו ואת אחריות הוריו למצבו ולהתנהלותו. הנאשם הסכים להשתלב בקבוצה ייעודית לצעירים עוברי חוק ולפיכך המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה לצד צו של"צ וכן לחזור מהרשעתו של הנאשם בדיון.

21. הנאשם 2 היה בצו פיקוח מעצר. שירות המבחן התרשם מההיכרות עמו בצו הפיקוח כי הוא מציג עמדה קורבנית ומתקשה לבחון את דפוסי הבעייתיים וליטול אחריות מסוימת על מצבו. הנאשם הופנה ביוזמת בני משפחתו לחוות דעת פסיכולוגית אשר התרשמה כי הנאשם ניהל אורח חיים בלתי יציב בשנים האחרונות מבחינה לימודית ותעסוקתית, מצב שהוביל ללחץ סביב ציפיות גבוהות של בני משפחתו, השפיע על יחסיו עם הוריו ולתנודות במצב רוחו. כן תוארה מצוקה רגשית סביב מצבו המשפטי והומלץ על טיפול רגשי ותמיכה על מנת לסייע לו במשבר הנוכחי. **הנאשם התקשה ליטול אחריות על ביצוע העבירה בפני שירות המבחן והשליך את האחריות על הנאשם 1 אשר לדבריו, נשא את הרכב בנשק עוד טרם נכנס לרכב וזאת ללא ידיעתו. הנאשם התמקד במסירת תשובות לקוניות ובלטה הימנעותו ממסירת מידע על אופי הקשר עם שותפו לעבירה ונסיבות ביצוע העבירה והתנהלותו בשיחה עמו אופיינה באיפוק ובזהירות.** שירות המבחן התרשם שהסיכון להישנות ביצוע עבירות פחת בעיתוי זה אך נדרשת התערבות טיפולית המשכית כדי להקטין עוד יותר את הסיכון להתנהגות בעייתית. הנאשם הביע נכונות לערוך שינוי חיובי בחייו ולעמוד בצו מבחן על מנת לשקם את מצבו. לפיכך, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה לצד עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות ברף הנמוך.

22. מעיון בתסקירי שירות המבחן עולה ששני הנאשמים אינם לוקחים אחריות מלאה לחלקם בביצוע העבירה

ומשלכים את האחריות זה על זה, כשכל אחד מהם מוסר שלא היה מודע לקיומו של הנשק וכי חברו הביא עמו את הנשק לרכב. ניסיונות שירות המבחן להעמיק עמם את ההבנה לנסיבות העבירה לא צלחו, כשהנאשמים נותרו בעמדתם הנוקשה ושללו קשיים נוספים במצבם. מעבר לטיפול למשך תקופת קצרה במסגרת צו פיקוח המעצר, במהלכו שני הנאשמים התקשו לבחון את דפוסי התנהגותם הבעייתיים ואת אחריותם למצבם, הנאשמים לא שולבו בטיפול משמעותי הקשור למוקדי הסיכון במצבם, אותם הגדיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם 1 כקשיים בנטילת אחריות וקושי לבחון את נסיבות הסתבכותו, דפוס התנהגות אימפולסיבי וחיפוש אחר מסגרת שייכות חברתית ובעניינו של הנאשם 2 כקשיים בניהול תקשורת יעילה ופתוחה, חוסר ביטחון בקשר עם דמויות סמכות, קשיים רגשים הקשורים בחריגות מול משפחתו וקושי בנטילת אחריות מלאה והשלכת האחריות על שותפו. על אף שלילת קשיים העומדים בבסיס ביצוע העבירה כמו גם קושי בנטילת אחריות לביצועה, הנאשמים הביעו נכונות לערוך שינוי בחייהם ולהשתלב בטיפול. נוכח המתואר, לא ניתן להצביע על השתלבות מוצלחת של הנאשמים בהליך טיפולי ולא שוכנעתי שחל בנאשמים שינוי בהתייחסותם הרגשית לאירוע ובפרט נוכח אי נטילת אחריות מצדם על ביצועה של העבירה. מכל האמור, יישום המבחנים האמורים לנסיבות המקרה דנן, מוביל למסקנה שלא ניתן לקבוע שהנאשמים השתקמו או שיש סיכוי של ממש שישתקמו כדרישת סעיף 40ד' בחוק באופן המצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם. בנסיבות אלה, אין הצדקה לאמץ את המלצותיו החיוביות של שירות המבחן. עם זאת, יש לתת משקל להמלצות החיוביות בעניינם של שני הנאשמים, בקביעת עונשם בתוך מתחם העונש.

גזירת העונש המתאים לנאשם 1

23. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**. במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שמדובר בנאשם בן 21, אשר לאורך השנים התנהל באופן תקין במישורי חייו השונים ובעל שאיפות נורמטיביות והוא נעדר עבר פלילי. מובן שעונש מאסר ממושך יקשה על הנאשם בהיותו מאסר ראשון וכן יקשה על בני משפחתו בעיקר לנוכח עזרתו של הנאשם למשפחה בטיפול באחיו החולה ובפרנסת המשפחה. נתתי דעתי לכך שעצם הרשעתו בדין וריצוי עונש מאסר עלולים לפגוע בעתידו בתחום התעסוקתי והאישי. הנאשם הודה בביצוע העבירה, ואולם בפני שירות המבחן התקשה בנטילת אחריות על מעשיו והשליך את האחריות על שותפו לעבירה. שירות המבחן המליץ על ביטול הרשעתו של הנאשם והטלת צו מבחן וצו של"צ וזאת לאור התרשמותם כי הנאשם תפקד באופן חיובי במסגרות חייו, ללא דפוסי חשיבה והתנהגות בעייתיים, כשההליך המשפטי וחשיפת מצבו בפני משפחתו הוו גורם מרתיע והוא כאמור הביע נכונות להשתלב בטיפול בשירות המבחן.

גזירת העונש המתאים לנאשם 2

24. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה**. במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת לכך שמדובר בנאשם בן 25, נעדר עבר פלילי, אשר גדל במשפחה נורמטיבית והישגית, ולאורך השנים התנהל באופן תקין במישורי חייו השונים אף שבשנים האחרונות התקשה לגלות יציבות בחייו, ויחסיו עם בני משפחתו מורכבים לנוכח הפער בין ציפיות המשפחה לבין יכולותיו ותפקודו של הנאשם. הנאשם סובל ממצוקה רגשית נוכח מצבו המשפטי והשלכותיו ומראה סימנים של מצב דכאוני ללא כוונות אובדניות. מובן שעונש מאסר ממושך יקשה על הנאשם בהיותו מאסר ראשון ובפרט לנוכח מצבו הרגשי וכן יקשה על בני משפחתו. נתתי דעתי לכך שעצם הרשעתו בדין וריצוי עונש מאסר עלולים לפגוע בעתידו בתחום התעסוקתי והאישי. הנאשם הודה בביצוע העבירה, ואולם בפני שירות המבחן התקשה בנטילת אחריות על מעשיו והשליך את האחריות על שותפו לעבירה. שירות המבחן המליץ להטיל על הנאשם צו מבחן לצד עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות ברף נמוך, וזאת לאור התרשמותם כי הנאשם גדל במשפחה נורמטיבית בעלת ערכים חיוביים, היותו בעל שאיפות נורמטיביות, תפקד באופן חיובי במסגרות חייו, כשההליך המשפטי וחשיפת מצבו בפני משפחתו הוו גורם מרתיע והוא כאמור הביע נכונות להשתלב בטיפול בשירות המבחן.

25. **בעניינם של שני הנאשמים** - נתתי דעתי לתקופת המעצר שבה שהו הנאשמים למשך קרוב לחודשיים, ולכך שלאחר מכן שהו הנאשמים בתנאים מגבילים במשך תקופה ממושכת.

עוד יש לתת את הדעת לשיקול **הרתעת היחיד** בגדרו של המתחם, וזאת בשים לב לקשייהם של שני הנאשמים בנטילת אחריות להתנהגותם, נטייתם להתנהגות אימפולסיבית ולכך שטרם השתלבו בטיפול כנדרש במצבם.

26. באיזון בין השיקולים השונים, סבורני כי אין מקום לאמץ את המלצת שירות המבחן ואין מקום לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם, ואולם יש לגזור על הנאשמים עונש ברף התחתון של מתחם העונש. זאת לצד עונש מאסר מותנה וקנס כספי.

סוף דבר

27. **אשר על-כן, הנני גוזר על כל אחד מהנאשמים את העונשים הבאים:**

- א. **18 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרם 25.9.19-18.11.19.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשמים במשך 3 שנים מיום שחרורם ממאסר כל עבירת נשק מסוג פשע.
- ג. קנס כספי בסך של 4,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-8 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, שהראשון שבהם ביום 1.1.21. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מיידי.

הנאשמים יתייצבו לריצוי מאסרם בבית הסוהר הדירים ביום 16.8.20 עד השעה 10:00, כשברשותם תעודת זהות או דרכון. על הנאשמים לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפון: 08-9787377, 08-9787336

מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ט אב תש"פ, 09 אוגוסט 2020, בנוכחות הצדדים.